

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų priemonės finansinės taisyklės

(COM(2018) 375 final – 2018/0196 (COD))

(2019/C 62/13)

Pranešėjas **Stefano MALLIA**

Konsultavimasis	Europos Parlamentas, 2018 6 11 Europos Vadovų Taryba, 2018 6 19
Teisinis pagrindas	SESV 177, 304 straipsniai ir 322 straipsnio 1 dalis
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2018 10 3
Priimta plenarinėje sesijoje	2018 10 17
Plenarinės sesijos Nr.	538
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	111/0/2

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Sanglaudos politika yra viena labiausiai apčiuopiamų ES politikos sričių, kuri daro tiesioginį poveikį kasdieniam piliečių gyvenimui. Atsižvelgdamas į tai EESRK kategoriškai nepitaria Komisijos pasiūlymui 10 % realiąja išraiška sumažinti sanglaudos politikos biudžetą. Todėl EESRK ragina valstybes nares rasti sprendimų, kurie leistų 2020 m. vertėmis išsaugoti tokio paties dydžio biudžetą kaip ir 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu.

1.2. EESRK mano, kad reikia aiškios politinės strategijos, kuri būtų suderinta su ES pasauliniais įsipareigojimais. EESRK ragina Komisiją atnaujinti strategiją „Europa 2020“ ir naujojo Bendrųjų nuostatų reglamento (BNR) prioritetus suderinti su šia naująja strategija. EESRK rekomenduoja Komisijai veiksmingai integruoti darnaus vystymosi tikslus (DVT) į reglamentus, susijusius su sanglaudos politika, užtikrinant, kad šie tikslai būtų kompleksiskai įtraukti į visus fondų prioritetus.

1.3. EESRK nuomone, Bendrųjų nuostatų reglamento (makroekonominių sąlygų, sumažėjusio bendro finansavimo ir kt.) nulemtos ekonominės aplinkybės sukurtų pernelyg nelanksčią aplinką ir galėtų pakenkti investavimui. Todėl EESRK:

- nesutinka su makroekonominių sąlygų taikymu nubaudžiant regionus ir piliečius, kurie nekalti dėl nacionaliniu ar Europos lygmenimis priimtų makroekonominių sprendimų;
- ragina Komisiją išsaugoti „n+3“ įsipareigojimų panaikinimo taisyklę;
- prašo Komisijos dar kartą apsvarstyti galimybę padidinti bendro finansavimo normas.

1.4. EESRK labai vertina pastangas, skirtas supaprastinimui, lankstumui ir rezultatyvumui, nes jos rodo, jog pasirinkta teisinga kryptis. Tačiau, deja, naujosios taisyklės nėra vienas taisyklių rinkinys.

1.5. EESRK mano, kad su paramos telkimu pagal temas susijusios taisyklės yra pernelyg griežtos. EESRK siūlo, kad viena iš politikos tikslų rinktųsi valstybės narės. Todėl EESRK ragina valstybes nares apsvarstyti 5-ąjį politikos tikslą, nes šis tikslas gali užtikrinti labiausiai jų konkrečioms problemoms pritaikytą sprendimą.

1.6. EESRK rekomenduoja Komisijai parengti reikiamas priemones, kurios leistų struktūrinių ir nuolatinių sunkumų patiriančioms vietovėms (saloms, kalnų regionams ir kt. ⁽¹⁾) veiksmingai spręsti savo konkrečias ir sudėtingas problemas. Tai negali likti vien nacionalinių valdžios institucijų kompetencija. EESRK taip pat rekomenduoja, kad šiose vietovėse įgyvendinami projektai būtų remiami didesnėmis bendro finansavimo normomis.

1.7. EESRK rekomenduoja ieškoti *ad-hoc* sprendimų, kurie tiktų toms šalims arba regionams, kurie 2007–2013 m. programos laikotarpiu buvo klasifikuojami kaip konvergencijos regionai ir 2014–2020 m. laikotarpiu jiems buvo taikoma 80 % bendro finansavimo norma, bet 2021–2027 m. laikotarpiu jie jau bus laikomi pereinamojo laikotarpio regionais ir jiems bus taikoma 55 % bendro finansavimo norma.

1.8. EESRK mano, kad Komisija turėtų toliau stiprinti sinergiją, raskama būdą į taisyklių rinkinį vėl įtraukti Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondą ir taip pat sustiprindama jo susiejimą su „Europos socialiniu fondu +“ (ESF+). EESRK taip pat pritaria didesnei integracijai su kitomis finansavimo programomis ir priemonėmis („Horizontas 2020“ „InvestEU“ ir kt.) ir mano, kad jas reikėtų integruoti ir tarpusavyje.

1.8.1. Šie ryšiai turėtų atsispindėti ir fondų programose. EESRK ragina valstybes nares parengti ir įgyvendinti keletą fondų jungiančias programas, kurios integruotai spręstų problemas. EESRK mano, kad integracija taip pat turėtų vykti ir teritorinio bendradarbiavimo požiūriu; būtina pagrįstai susieti miesto ir kaimo, miesto ir priemiesčio vietoves, t. y. taikyti konkrečia vieta pagrįstą požiūrį.

1.9. Viena pačių svarbiausių sėkmingos sanglaudos politikos sąlygų yra įgyvendinti daugiapakopį ir daugiasubjektį valdymą, kai ekonominiai ir socialiniai partneriai dalyvauja sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo procese. Dėl elgesio kodekso, EESRK pažymi, kad Europos socialiniai partneriai juo nepatenkinti ir prašo jį peržiūrėti ir atnaujinti, tiesiogiai su jais konsultuojantis. Komitetas taip pat prašo, kad elgesio kodeksas būtų privalomas.

1.10. EESRK nesutinka su tuo, kad naujajame pasiūlyme dėl Bendrųjų nuostatų reglamento atsisakyta vyrų ir moterų lygybės skatinimo, nediskriminavimo, prieinamumo neigaliesiems ir darnaus vystymosi principų. Todėl Komitetas labai rekomenduoja 2014–2020 m. galiojančio Bendrųjų nuostatų reglamento 7 straipsnį įtraukti į siūlomą naująjį Bendrųjų nuostatų reglamentą ir kad šis principas būtų tiesiogiai įtvirtintas pagrindiniame siūlomo Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo reglamento tekste. Be to, EESRK primygtinai siūlo įtraukti prieinamumo užtikrinimą neigaliesiems į siūlomo Bendrųjų nuostatų reglamento 67 straipsnį dėl veiksmų atrankos.

1.11. EESRK mano, kad būtinos efektyvesnės bendros komunikacijos pastangos. Pernelyg dažnai ES finansuojami projektai vykdomi piliečiams mažai žinant arba visai nežinant apie ES vaidmenį. Todėl EESRK prašo Komisijos parengti veiksmingesnę informacinę strategiją, skirtą ES piliečiams ir įvairiems paramos gavėjams.

2. Bendrosios pastabos

2.1. EESRK giliai apgailestauja, kad sanglaudos politikos biudžetas realiaja išraiška sumažintas 10 %. Todėl EESRK kategoriškai nepitaria siūlymui sumažinti ES biudžetą ir siūlo, kad valstybės narės rastų sprendimų, kurie leistų 2020 m. vertėmis išsaugoti tokio paties dydžio biudžetą.

2.2. Sanglaudos politika yra vienas svarbiausių elementų, padedančių priartinti piliečius prie Europos integracijos vizijos. Ji turi aiškią pridėtinę vertę, nes kuriamos darbo vietos, užtikrinamas tvarus augimas ir šiuolaikiška infrastruktūra, įveikiamos struktūrinės kliūtys, padidinamas žmogiškasis kapitalas ir gerinama žmonių gyvenimo kokybė. Štai kodėl EESRK labai teigiamai vertina faktą, kad į finansavimą gali pretenduoti visi regionai.

2.2.1. ES sanglaudos politika privalo būti neatsiejama stiprų teritorinį aspektą turinčios Europos investicijų strategijos dalis, siekiant suteikti kiekvienam regionui reikiamą savo konkurencingumo didinimo priemonių. Ši politika turi paskatinti ekonominę ir struktūrinę transformaciją, kiekviename regione užtikrindama atsparų pagrindą, paremtą kiekvieno iš jų stipriosiomis savybėmis. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnis.

⁽²⁾ https://www.business-europe.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/ecofin/2017-06-09_eu_cohesion_policy.pdf

2.3. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad naujasis požiūris, kuris vis dar grindžiamas trimis kategorijomis (mažiau išsivystę, pereinamojo laikotarpio ir labiau išsivystę regionai), yra labiau pritaikytas konkrečioms poreikiams. Nors lėšų paskirstymo metodas vis dar daugiausia remiasi BVP vienam gyventojui, buvo įvesti nauji kriterijai (jaunimo nedarbas, žemas išsilavinimo lygis, klimato kaita ir migrantų priėmimas ir integravimas). EESRK mano, jog tai geriau atspindi situaciją vietoje, nors, atsižvelgiant į Reglamentavimo patikros valdybos reikalaujamą Poveikio vertinimą⁽³⁾, šį metodą būtų galima dar labiau patobulinti.

2.4. EESRK yra giliai sunerimęs dėl Komisijos pasiūlymo sumažinti bendro finansavimo normas ir jo poveikio mažiau palankioje finansinėje padėtyje esančių paramos gavėjų galimybėms dalyvauti. PVM įtraukimas į tinkamas finansuoti išlaidas yra vertintinas teigiamai, nors panašaus įtraukimo iš dalies esama ir dabartiniu laikotarpiu.

2.5. Pažymėtina, kad yra situacijų, kai šalys arba regionai klasifikuojami kaip 2007–2013 m. programos konvergencijos regionai ir 2014–2020 m. laikotarpiu jiems taikoma 80 % bendro finansavimo norma, bet 2021–2027 m. laikotarpiu jie jau bus laikomi pereinamojo laikotarpio regionais ir jiems bus taikoma 55 % bendro finansavimo norma, o tai jiems reikš didžiulį bendro finansavimo sumažėjimą. EESRK mano, kad reikia konkrečiai spręsti tokių situacijų klausimą. Be to, pažymėtina, kad privatų finansavimą gaunančių projektų atveju naudos gavėjai bendrą finansavimą gaus tik viešųjų lėšų daliai.

2.6. ES prioritetas atokiausių regionų atžvilgiu turi būti su Europos žemynu šiuos regionus siejančių ryšių ir jų piliečių dalyvavimo Europos projekte jausmo stiprinimas⁽⁴⁾. EESRK teigiamai vertina faktą, kad atokiausi regionai ir toliau gaus specialią ES paramą.

2.7. Tačiau EESRK apgailestauja, kad sanglaudos politika vis dar negali pasiūlyti išsamių sprendimų konkrečių, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 174 straipsnyje paminėtų teritorijų sunkumams⁽⁵⁾. Tyrimai rodo, kad centrinės valdžios institucijos ne visada atsižvelgia į konkrečių vietovių, kurios minimos 174 straipsnyje, poreikius. Todėl EESRK mano, kad Komisija turėtų skatinti regionų ir vietos suinteresuotuosius subjektus dalyvauti valstybėms narėms formuojant konkrečioms jų regionams skirtą politiką, kartu laikantis atitinkamuose regionuose esančios institucinės ir teisinės sistemos.

3. Bendrieji principai

3.1. EESRK nesutinka su tuo, kad naujajame pasiūlyme dėl Bendrųjų nuostatų reglamento atsakyta vyrų ir moterų lygybės skatinimo, nediskriminavimo, prienamumo neigaliesiems ir darnaus vystymosi principų. Europos *acquis* programuojant ir įgyvendinant fondus šiems klausimams buvo taikomas universalus požiūris (dabartinio Bendrųjų nuostatų reglamento 7 straipsnis ir 2007–2013 m. bendrųjų nuostatų reglamento 16 straipsnis).

3.1.1. Todėl EESRK primygtinai rekomenduoja dabartinio Bendrųjų nuostatų reglamento 2014–2020 m. 7 straipsnį įtraukti į siūlomą naująjį Bendrųjų nuostatų reglamentą ir šį principą tiesiogiai įtvirtinti pagrindiniame pasiūlyto Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo reglamento tekste. Be to, EESRK primygtinai siūlo įtraukti į siūlomo Bendrųjų nuostatų reglamento 67 straipsnį dėl veiksmų atrankos prienamumą neigaliems asmenims.

3.2. Kadangi ES yra Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos (JT NTK) šalis, EESRK mano, kad tikslinga būtų įtraukti šią konvenciją į siūlomo Bendrųjų nuostatų reglamento teisinį pagrindą.

3.3. EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad tikra visų lygmenų partnerystė su ekonominiais ir socialiniais partneriais ir organizuotos pilietinės visuomenės suinteresuotaisiais subjektais rengiant, vykdam ES sanglaudos politikos programas ir projektus ir atliekant jų *ex-post* įvertinimą, padidina šių programų ir projektų kokybę ir įgyvendinimo veiksmingumą. Kadangi EESRK prašė parengti gero elgesio kodeksą, jis tvirtai pritaria Komisijos iniciatyvai ir sutinka su jos pasiūlytomis rekomendacijomis (6 straipsnis)⁽⁶⁾. EESRK pažymi, kad Komisijos pasiūlymą gali tekti patobulinti, kad juo būtų atsižvelgta į konkrečių sektorių sunkumus (pirmiausia susijusius su nacionaliniu saugumu), kuriems skirtos migracijos ir saugumo programos.

⁽³⁾ SEC(2018) 268.

⁽⁴⁾ OL C 161, 2013 6 6, p. 52.

⁽⁵⁾ OL C 209, 2017 6 30, p. 9.

⁽⁶⁾ OL C 44, 2013 2 15, p. 23.

3.4. EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad valdymo institucijų ir ekonominių ir socialinių partnerių partnerystė ES, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, taikant daugiapakopį ir daugiasubjektį valdymą, yra vienas būtinų sėkmingos sanglaudos politikos kriterijų. Tai turi būti pagrindinė partnerystės susitarimų sudarymo ir Europos lėšų skyrimo sąlyga. EESRK teigiamai vertina naują įpareigojančią formuluotę ir aiškiai prašo teisėkūros institucijos palikti dabartinį formulavimą: „įtraukia“.

3.5. Dėl elgesio kodekso, EESRK atkreipia dėmesį į Europos socialinių partnerių nepasitenkinimą ir prašo kodeksą peržiūrėti ir atnaujinti, tiesiogiai su jais konsultuojantis. Komitetas prašo, kad elgesio kodeksas taptų privalomas.

3.6. Norint sustiprinti partnerystės įgūdžius ir veiksmingumą EESRK ragina numatyti 6 straipsnyje minimiems partneriams pajėgumų stiprinimo ir techninės pagalbos priemones. EESRK taip pat norėtų, kad būtų sukurtas metinių konsultacijų su atitinkamais partneriais mechanizmas.

3.7. EESRK sutinka su tuo, kad kiekvienas stebėsenos komiteto narys turėtų po vieną balsą. Siekiant užtikrinti teisingesnę sprendimų priėmimo pusiausvyrą, balsus reikėtų paskirstyti taip: 50 % valdymo institucijoms ir 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms institucijoms ir 50 % ekonominiams ir socialiniams partneriams, kurie minimi b ir c punktuose. EESRK pažymi, kad šį pasiūlymą gali tekti patobulinti, atsižvelgiant į tokius jautrius klausimus, kaip nacionalinis saugumas.

4. Supaprastinimas

4.1. EESRK mano, kad nepaprastai svarbu iš esmės sumažinti nereikalingą administracinę naštą paramos gavėjams išsaugant aukštą teisėtumo ir tvarkingumo užtikrinimo lygį. EESRK pripažįsta ir teigiamai vertina faktą, kad Komisijos pasiūlyme supaprastinimo požiūriu buvo sprendžiama daugelis klausimų.

4.2. EESRK siūlo sistemingai taikyti iniciatyvos „Small Business Act“ principą „tik vieną kartą“ (angl. *only once*), užtikrinant, kad administracinius, audito ir kontrolės formalumus atlikę projektų vadovai rezultatus tiesioginei kompetentingai valdymo institucijai perduotų tik vieną kartą, o pastaroji būtų atsakinga už jų perdavimą nacionalinėms ir Europos valdymo institucijoms.

4.3. EESRK taip pat rekomenduoja labai mažiems projektams nustatyti ypač supaprastintą *de minimis* kontrolės ir audito sistemą: jeigu tiesioginė valdymo institucija nustato ir paskelbia, kad laukti rezultatai buvo pasiekti, neturėtų būti reikalaujama tolesnių patikrinimų ar audito.

4.4. Vadinti Bendrųjų nuostatų reglamentą vienu taisyklių rinkiniu būtų perdėta. Nors jis skirtas septyniems fondams, esant nemažai išimčių, trūksta nuoseklumo; dažnai skirtingos nuostatos numatytos, pavyzdžiui, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui, Prieglobsčio ir migracijos fondui, Vidaus saugumo fondui ir Sienų valdymo ir vizų priemonei. Atsižvelgiant į Aukšto lygio grupės supaprastinimo klausimais po 2020 m. išvadas⁽⁷⁾, EESRK mano, kad reglamentavimo dokumentų rinkinys turėtų būti daug paprastesnis ir reikėtų vengti fondų mikrovaldymo.

4.5. Nors EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad į Bendrųjų nuostatų reglamentą įtraukti nauji fondai, skirti migracijos krizei ir saugumo klausimams⁽⁸⁾, Komitetas didžiai apgailestauja, kad taisyklės netaikomos Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir kad sąsajos su „Europos socialiniu fondu“ yra silpnesnės nei ankstesniame reglamente. EESRK prašo Komisijos šį sprendimą persvarstyti.

4.6. EESRK sutinka, kad norint išvengti krizių aštravimo prioritetą reikia teikti išipareigojimų, o ne mokėjimų sustabdymui. Mokėjimai turi būti stabdomi tik tuo atveju, jei prašoma imtis neatidėliotinų veiksmų, ir tuomet, kai labai nesilaikoma reikalavimų.

5. Lankstumas

5.1. Kad sudarytų geresnes sąlygas verslo kūrimui ir augimui, ES privalo remti reformas, kuriomis kuriama investicijoms palanki aplinka, kurioje galėtų klestėti įmonės, ir gerinti bendrąsias sąlygas verslumui. Sanglaudos lėšas būtina naudoti geresnėms sąlygoms startuolių ir jaunų inovatyvių MVI augimui sudaryti ir šeimos verslo perėmimui skatinti. Šiuo klausimu EESRK mano, kad sanglaudos politika turi suteikti stabilų, bet kartu ir lankstų pagrindą⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf

⁽⁸⁾ OL C 75, 2017 3 10, p. 63.

⁽⁹⁾ OL C 81, 2018 3 2, p. 1.

5.2. Dėl privalomų perkėlimų Europos infrastruktūros tinklų priemonei (EITP), EESRK pažymi, kad visa finansavimo suma, kurią reikės perkelti, išlieka tokio pat dydžio kaip dabar, nors apskritai visas finansavimas sumažintas 10 %. Todėl bendras lėšų, kurios perkeliamos, procentinis dydis faktiškai būtų didesnis nei dabartiniu programavimo laikotarpiu. EESRK sutinka su bendru principu, jeigu tik bendras sanglaudos politikos biudžetas liktų 2014–2020 m. dydžio.

5.3. Be to, šiuo metu 100 % EITP perkeliamų lėšų rezervuotos kiekvienai valstybei narei. Pasiūlymas naujam laikotarpiui – konkrečiai valstybei narei rezervuoti tik 70 % lėšų, o likusius 30 % perduoti Komisijos pasirinktiems projektams. EESRK griežtai nepitaria šiam siūlomam principui.

5.4. EESRK teigiamai vertina faktą, kad nebebus konkrečių taisyklių investicijoms, iš kurių gaunama pajamų. EESRK taip pat pažymi, kad nebus „didelės apimties projektų“ proceso (vietoje to, strateginius projektus stebės stebėsenos komitetas). Nors savaime tai yra teigiamas poslinkis, EESRK nuogaštuoja dėl to, kaip bus galima užtikrinti didelės apimties projektų tinkamumą.

5.5. EESRK taip pat teigiamai vertina galimybę, atsižvelgiant į besikeičiančias aplinkybes, pakoreguoti programos tikslus ir išteklius, nes stichinės nelaimės atveju nuo pat pirmos dienos būtų galima mobilizuoti ES finansavimą⁽¹⁰⁾.

5.6. EESRK sutinka, kad vien dotacijomis negalima išspręsti didelio investicijų deficito problemos. Dotacijas galima veiksmingai papildyti sverto poveikį turinčiomis ir arčiau rinkos esančiomis finansinėmis priemonėmis. Todėl EESRK teigiamai vertina faktą, kad dotacijų ir finansinių priemonių derinimas bus lengvesnis ir kad naujoji sistema numato specialias nuostatas, skirtas pritraukti daugiau privataus kapitalo.

5.7. EESRK pritaria faktui, kad valstybių narių techninė parama buvo supaprastinta ir patikslina, kad ja taip pat turėtų pasinaudoti ir 6 straipsnyje minimi partneriai.

6. Rezultatyvumas

6.1. EESRK apgailestauja, kad Komisija nepradėjo dalyvaujamojo proceso, skirto visa apimančiai ir kompleksinei darnios Europos iki 2030 m. ir vėliau strategijai parengti. Kyla klausimų dėl prioritetų, su kuriais Komisija siūlo suderinti valstybių narių partnerystės sutartį ir veiksmų programas.

6.2. EESRK rekomenduoja, kad Komisija suderintų sanglaudos politiką su Jungtinių Tautų darbotvarke iki 2030 m., o šios darbotvarkės darnaus vystymosi tikslai būtų įtraukti į pagrindinį Bendrųjų nuostatų reglamento tekstą, apimant visus fondus.

6.3. EESRK nuogaštuoja dėl naujų paramos telkimo pagal temas taisyklių. EESRK mano, kad fondų telkimas remiantis dviem prioritetais yra pernelyg ribojantis. EESRK yra sunerimęs dėl to, kad Komisija šiuo klausimu nusprendė taikyti „vieno kurpalio“ principą. EESRK mano, kad telkimas pagal temas turi būti pakankamai lankstus, kad finansavimo prioritetai leistų atsižvelgti į skirtingus vystymosi poreikius nacionaliniu ir regionų lygmenimis.

6.4. EESRK teigiamai vertina tvirtesnę susiejimą su Europos semestru per konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas⁽¹¹⁾. Tačiau Komitetas nesutinka, kad makroekonominėmis sąlygomis būtų baudžiami regionai ir piliečiai, kurie nekalti dėl makroekonominės sprendimų, priimamų nacionaliniu ar Europos lygmenimis⁽¹²⁾. EESRK sutinka, kad taip pat svarbu užtikrinti visišką papildomumą ir koordinavimą su naująja sustiprinta reformų rėmimo programa.

6.5. Kadangi tai gali prisidėti prie galimybės paprasčiau gauti finansavimą, EESRK teigiamai vertina padidintą sinergiją tarp tam tikrų programų („žymėjimo pažangumo ženklų metodas“), tačiau daugeliu atveju pasiūlymas yra nepakankamai aiškus (pavyzdžiui, ar bendruomenės inicijuotos vietos plėtros priemonės atveju struktūrinius fondus galima derinti su EŽŪFKP).

6.6. Dėl išpareigojimų panaikinimo taisyklių, EESRK apgailestauja, kad šis pasiūlymas iš dalies keičia dabartinę taisyklę „n+3“ į „n+2“ ir ragina Europos Komisiją šį pakeitimą svarstyti iš naujo. Komitetas nori, kad būtų įvertinti šalių, kurioms sunkiau sekasi įgyvendinti programas, poreikiai ir joms būtų pasiūlyta daugiau, o ne mažiau lankstumo.

⁽¹⁰⁾ OL C 173, 2017 5 31, p. 38.

⁽¹¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-02-17-362-en-n.pdf> and <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>.

⁽¹²⁾ OL C 191, 2012 6 29, p. 30.

6.7. Be to, pažymėtina, kad administraciniams pajėgumams, ypač mažesnėse valstybėse narėse ir regionuose, pradiniais 2021–2027 m. laikotarpio etapais gali tekti labai didelis krūvis. Tai reikia įvertinti atsižvelgiant į faktą, kad nors valstybės narės dar nebaigė dabartinio programavimo laikotarpio, jos jau spaudimą pradėti įgyvendinti paskutinius dvejus naujo programavimo laikotarpio metus (dėl 5 + 2 principo) ir taikant „n+2“ taisyklę ir sumažintą išankstinio finansavimo sumą.

6.8. Kadangi mažosioms ir labai mažoms įmonėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms gali kilti sunkumų pasinaudoti apskritai Europos fondų teikiamomis galimybėmis, EESRK prašo remti veiksmus, kurie didina tokių įmonių ir organizacijų galimybes gauti informaciją, užtikrina konsultavimą ir kuravimą ir stiprina jų intervencinius gebėjimus.

7. Programavimas ir įgyvendinimas

7.1. EESRK teigiamai vertina faktą, kad nustatyta mažiau politikos tikslų, kurie atrodo lankstesni už savo pirmtakus, tačiau apgailestauja, kad šie tikslai nesusieti su platesniu strateginiu kontekstu.

7.2. EESRK ypač teigiamai vertina naują politikos tikslą „Piliečiams artimesnė Europa“ (5-ąjį politikos tikslą). EESRK tikisi, kad atsižvelgiant į tikslo pavadinimą (ir 17 straipsnio 3 dalies g punkto reikalavimus) valstybės narės parengs ir įgyvendins savo programas pagal šį tikslą glaudžiai bendradarbiaudamos su piliečiais, ekonominiais ir socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės organizacijomis.

7.3. EESRK nerimauja dėl to, kad iš pradžių programos bus rengiamos tik pirmiems penkeriems metams. EESRK mano, kad ši strategija turi privalumų, tačiau gali tapti didele administracine našta valdžios institucijoms, kurioms taip pat iškilus pavojus neįvykdyti įsipareigojimų panaikinimo taisyklių.

7.4. Programavimo dokumentų (partnerystės sutarties ir veiksmų programų) supaprastinimas vertintinas teigiamai. EESRK ypač pritaria partnerystės sutarties supaprastinimui ir mano, kad ji turėtų tapti strateginiu aukšto lygio dokumentu. Todėl svarbu, kad būtų dedamos pastangos užtikrinti, kad valstybių narių programos atitiktų ES prioritetus ir pasižymėtų tarpusavio sinergija. EESRK taip pat pritaria deleguotųjų aktų supaprastinimui. Siekiant išvengti pavojaus, kad valdymo institucijos imsis perteklinio reglamentavimo, EESRK prašo Komisijos į deleguotųjų aktų rengimo procesą įtraukti Europos ekonominius ir socialinius partnerius.

7.5. EESRK mano, jog būtina pasiūlyti paprastus sprendimus, kurie skirtingų teritorinių lygmenų skirtingas su sanglaudos politika susijusias iniciatyvas (strategijas ir programas) susietų horizontaliai (pavyzdžiui, makroregionines strategijas su tarpvalstybinėmis programomis) ir vertikalčiai (tarp skirtingų teritorinių lygmenų). Dėl šios priežasties EESRK teigiamai vertina 17 straipsnį ir ragina Komisiją tęsti darbą šia kryptimi.

7.6. Daugiau kaip pusė pasaulio gyventojų šiuo metu gyvena miestuose ir iki 2050 m. ši jų dalis turėtų pasiekti 70 %⁽¹³⁾. Todėl EESRK teigiamai vertina sprendimą padidinti ERPF lėšas, numatytas integruotai darniai miestų plėtrai, tačiau apgailestauja, kad toks biudžeto sprendimas nenumatytas ir „Europos socialinio fondo +“ atveju.

7.7. EESRK mano, kad teisinga yra grįžti teritorinių vystymąsi integruotomis teritorinėmis strategijomis, nes tai leidžia vietos lygmeniui nustatyti savo potencialą ir poreikius ir imtis veiksmų nustatytiems konkrečioms poreikiams patenkinti palaikant partnerystę su visais vietos veikėjais. EESRK mano, kad tai yra gero valdymo principas, kurį reikėtų labai skatinti ir stiprinti. Todėl EESRK teigiamai vertina tai, kad pagal 6 straipsnį partneriai privalo dalyvauti rengiant ir įgyvendinant teritorines strategijas.

7.8. EESRK taip pat teigiamai vertina naujas kitas integruotas priemones, kurios minimos 22 straipsnio c punkte, nes jos leidžia rasti ir naudoti specialiai pritaikytus ir vietos lygmeniu veikiančius sprendimus, tačiau apgailestauja, kad jų naudojimas apsiriboja 5-uoju politikos tikslu. Tokia priemonė turėtų būti naudojama visiems politikos tikslams. Kadangi paaiškinimai, skirti šiai naujai priemonei, yra gana migloti, EESRK rekomenduoja, kad Komisija juos patikslintų, kad valstybės narės būtų galima skatinti visapusiškai pasinaudoti šia galimybe.

7.9. EESRK mano, kad norint geriau atspindėti realybę ir užtikrinti, kad vietos interesai būtų atstovaujami įgyvendinant naujosios Europos miesto iniciatyvos veiksmus, jos valdymo mechanizme turi labai aktyviai dalyvauti ir būti atstovaujama pilietinė visuomenė. EESRK labai norėtų, kad toks valdymo mechanizmas būtų sukurtas Europos mastu, jame dalyvaujant visiems reikiamiems pilietinės visuomenės subjektams.

⁽¹³⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/world-urbanization-prospects-2014.html>

7.10. EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad piliečiams bei ekonominiams ir socialiniams subjektams matomiausi yra sanglaudos politikos fondai. Remiami veiksmai būtų viena geriausių atsvarų euroskeptiškumui ir Europai priešiškiems judėjimams. Todėl būtina, pavyzdžiui, parengiant gerosios praktikos gaires, teikti tiesioginę ir lengvai prieinamą informaciją, kuri būtų pritaikyta suinteresuotų žmonių profesinei veiklai. EESRK prašo Komisijos kartu su visais suinteresuotais partneriais parengti strateginės komunikacijos planą.

2018 m. spalio 17 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Luca JAHIER*
